

На основу члана 15. Закона о Управи за индиректно опорезивање ("Службени гласник БиХ", број 89/05) и члана 61. став 2. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", број 32/02), директор Управе за индиректно опорезивање д о н о с и

У П У Т С Т В О

О ПОСТУПКУ СТАВЉАЊА РОБЕ У СЛОБОДАН ПРОМЕТ НА РАЧУН ЊЕНЕ КРАЈЊЕ УПОТРЕБЕ

ГЛАВА I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. (Предмет)

Овим упутством ближе се прописује начин провођења поступка стављања робе у слободан промет уз повољно тарифно поступање или по сниженој или нултој стопи дажбина на рачун њене крајње употребе (у даљем тексту: поступак крајње употребе).

Члан 2. (Дефиниције)

У смислу овог упутства, наведени појмови имају слиједећа значења:

- а) *"повољно тарифно поступање"* - смањење или одгађање плаћања увозних дажбина из члана 4. тачка (7) Закона о царинској политици Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 57/04), (у даљем тексту: Закон), чак и у оквиру било ког тарифног контингента,
- б) *"надзорни царински уред"* - царински уред наведен у одобрењу као овлашћени уред за надзор крајње употребе. Ако се роба ставља у поступак крајње употребе у више мјеста/оператера тада је надзорни уред онај који је надлежан за мјесто гдје ће претежном дијелу робе бити одређена прописана крајња употреба,
- ц) *"пријавни царински уред"* - царински уред или уреди наведени у одобрењу као овлашћени за прихватање пријаве за стављање робе у поступак крајње употребе,
- д) *"одобрење за крајњу употребу"* - одобрење царинског органа да се роба стави у поступак крајње употребе,
- е) *"евиденција"* - подразумијева податке имаоца одобрења који садрже све потребне информације и техничке детаље на било којем медију или евиденцију коју он води у пословне сврхе, а која надлежним царинским органима омогућава вршење надзора и контролу поступка крајње употребе. Ако се роба ставља у поступак крајње употребе у више мјеста/оператера, ималац одобрења у евиденцији мора обезбиједити податке о стварном стању робе у поступку крајње употребе у сваком мјесту, односно код сваког оператера,
- ф) *"рачуни"* - комерцијални, порески или други рачуноводствени материјали (документи) које чува ималац одобрења или се они чувају у његово име.

Члан 3.
(Правни основ)

- (1) Стављање робе у поступак крајње употребе регулисано је:
- а) одредбама члана 17., 18., 79., 83., 84., 85., 87., 196. и 200. Закона и
 - б) одредбама члана 198. до 207. и члана 471. до 477. Одлуке о provedбеним прописима Закона о царинској политици БиХ ("Службени гласник БиХ", број 63а/04, у даљем тексту: Одлука), које укључују и Прилоге 43, 44 и 46 Одлуке.
- (2) Уз испуњење прописаних услова, роба може бити стављена само у прописану крајњу употребу (претежно су то робе из тарифних ознака важеће Царинске тарифе БиХ које су, на одговарајући начин нпр. "фус нотом или др., означене као робе на које се може примијенити повољно тарифно поступање или као робе за које је прописана смањена или нулта стопа дажбина на рачун њене крајње употребе).

**ГЛАВА II - ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЈЕВА И
ДАВАЊЕ ОДОБРЕЊА**

Члан 4.
(Подношење захтјева у писаном облику)

- (1) Захтјев за издавање одобрења за поступак крајње употребе може поднијети лице које увози, организује или користи робу за крајњу употребу.
- (2) Захтјев из става (1) овог члана, таксиран прописаном административном таксом, подноси се регионалном центру надлежном према мјесту сједишта подносиоца захтјева. У складу са чланом 300. став 1. и 2. Одлуке, захтјев се подноси на обрасцу из Прилога 43 Одлуке.
- (3) Уз захтјев из става (1) овог члана подноси се доказ о регистрацији дјелатности у оквиру које се роба може ставити у прописану крајњу употребу (подносиоца захтјева или оператера/корисника робе, како већ буде одговарало у зависности да ли је у питању исто или различита лица).
- (4) Захтјев, са његовим прилозима, подноси се у два примјерка, од којих један остаје у спису код издаваоца одобрења, а други се, са одобрењем, доставља надзорном царинском уреду.

Члан 5.
(Подношење захтјева помоћу царинске пријаве)

- (1) Захтјев за поступак крајње употребе, у складу са чланом 199. став 3. Одлуке, може се поднијети и помоћу царинске пријаве којом се роба ставља у поступак крајње употребе. То могу бити изузетни случајеви у којима би свако одлагање или кашњење крајње употребе могло изазвати озбиљне економске потешкоће (нпр. обустава производног процеса који се мора у континуитету одвијати, захтјеви сезоне, прекид нормалног одвијања пословне активности и сл.), које подносилац захтјева мора доказати или учинити вјероватним, уз услов да:
- а) подносилац захтјева одреди прописану крајњу употребу цјелокупној роби и

б) обезбјеђује правилно извођење радњи у вези поступка крајње употребе.

(2) У случајевима из става (1) овог члана, без одступања од члана 125. Одлуке, царински орган ће захтијевати да декларант, уз царинску пријаву, приложи и документ који треба да садржи бар слиједеће податке, осим ако се такви подаци не сматрају потребним или су већ унијети у царинску пријаву:

- а) име и адресу подносиоца захтјева, декларанта и оператера,
- б) карактер крајње употребе,
- ц) технички опис робе која се ставља у поступак крајње употребе и производа насталих њиховом крајњом употребом и средстава за њихову идентификацију,
- д) процијењени норматив производње или метод помоћу којег се тај норматив може одредити,
- е) процијењени период за одређивање крајње употребе роби,
- ф) мјесто гдје се роба ставља у крајњу употребу.

(3) Документ из става (2) овог члана може бити сачињен и овјерен било на посебном листу папира или на обрасцу из Прилога 43 Одлуке. На том документу царински орган уноси шифру царинског уреда, те податке о врсти, броју и датуму царинске пријаве на коју се односи (нпр. 10902/ИМ4/450/10/03/06), те службену шифру и потпис.

(4) Став (1) овог члана не примјењује се у случајевима у којима се роба ставља у поступак крајње употребе у више мјеста за која су надлежни различити царински уреди, било из једног или више регионалних центара.

(5) У случајевима из става (1) овог члана, прихватање царинске пријаве сматра се одобрењем за поступак крајње употребе.

(6) Одобрење из става (5) овог члана даје се особама регистрованом на царинском подручју Босне и Херцеговине и код Управе за индиректно опорезивање (у даљем тексту: Управа), под условима прописаним у члану 200. став 1. и 2. Одлуке.

Члан 6.

(Издавање одобрења у писаном облику)

(1) Одобрење за поступак крајње употребе, по захтјеву из члана 4. овог упутства, издаје надлежни регионални центар на обрасцу из Прилога 43 Одлуке, у року од 30 дана од дана подношења захтјева или од дана када је царински орган примио затражене недостајуће или додатне податке.

(2) Одобрење се издаје лицима регистрованим на царинском подручју Босне и Херцеговине и код Управе, под условима прописаним у члану 200. став 1. и 2. Одлуке.

(3) Одобрење садржи податке наведене у члану 200. став 3. Одлуке.

(4) Одобрење ступа на снагу даном издавања или неког каснијег датума наведеног у одобрењу.

Члан 7.

(Рок важења одобрења)

(1) У одобрењу из члана 6. овог упутства одређује се рок његовог важења, у зависности од потреба подносиоца захтјева, који не може бити дужи од три године.

(2) Рок из става (1) овог члана, рачуна се од дана ступања на снагу одобрења и у том року роба наведена у одобрењу се може пријавити за поступак крајње употребе.

(3) У изузетно оправданим случајевима прихватљивим за царинске органе (нпр. због непредвиђених околности или више силе или због потешкоћа у процесу производње), на захтјев имаоца одобрења, рок важења одобрења, за исту врсту радње и робе, може износити и дуже од 3 године и то за период трајања непредвиђених околности или више силе или потешкоћа у процесу производње.

(4) Надлежни царински орган може издати ретроактивно одобрење у складу са одредбама члана 201. Одлуке.

Члан 8.

(Рок за раздуживање поступка крајње употребе)

(1) У одобрењу ће бити одређен и рок до којег се роби стављеној у поступак крајње употребе мора одредити прописана крајња употреба (у даљем тексту: рок крајње употребе), који почиње тећи од дана прихватања царинске пријаве за улазак робе у поступак крајње употребе (ИМ 4), који рок пријавни царински уред обавезно уноси у поље Д/Ј (четврти ред) царинске пријаве (нпр. ИМ 4 пријава прихваћена дана 15.01.2006. године, рок крајње употребе износи 3 мјесеца, у овом случају тај рок по наведеној пријави истиче 15.04.2006. године).

(2) Када то околности налажу, рок из става (1) овог члана надзорни царински уред, на захтјев имаоца одобрења, може продужити. Захтјев, којем се прилаже царинска пријава о уласку робе у поступак крајње употребе за коју се тражи продужење рока, треба да садржи:

- а) оправдане разлоге за продужење рока,
- б) период продужења,
- ц) количину увезене робе која је преостала за раздуживање и
- д) друге податке евентално потребне за одобравање захтјева.

(3) Одлуку о одобравању захтјева из става (2) овог члана надзорни царински уред доноси у скраћеном поступку, у виду забиљешке на захтјеву, а одобрени рок продужења уписује у поље Д/Ј (четврти ред) царинске пријаве за коју је одобрено продужење рока њеног раздуживања. Копију одобреног захтјева надзорни царински уред доставља пријавном царинском уреду ако су различити, како би податке о продужењу рока тај уред могао унијети у царинску пријаву на коју се односи. Оба уреда одобрени рок продужења уносе и у одговарајуће евиденције из члана 12. став (5) овог упутства.

Члан 9.

(Преноси)

(1) У одобрењу ће, ако то тражи подносилац захтјева, бити одређено да ли се и под којим условима може обављати пренос робе стављене у поступак крајње употребе.

(2) Поступак преноса из става (1) овог члана обавља се у складу са одредбама члана 203. и 204. Одлуке.

Члан 10.

(Обезбјеђење плаћања царинског дуга)

(1) У принципу, гаранција за обезбјеђивање плаћања царинског дуга се не затхтијева. Изузетно, гаранција ће се захтијевати:

- а) у случајевима из члана 5. овог упутства,

- б) у случајевима када је поступак крајње употребе везан за коришћење тарифних квота,
- ц) када подносилац захтјева по први пут користи крајњу употребу, без обзира о којој роби је ријеч, те
- д) у другим случајевима када то оцијени издавалац одобрења из члана 6. овог упутства, имајући при томе у виду, у сваком конкретном случају, околности које могу утицати на такву одлуку (нпр. врста и карактер робе и поступак обраде коју треба проћи, могућност лакше или теже идентификације робе, рок крајње употребе, повјерљивост имаоца одобрења и његова сарадња са царинским органима и др.).

(2) Уколико се захтијева гаранција, иста мора бити обезбијеђена при стављању робе у поступак крајње употребе и примјењују се уобичајена правила.

(3) Уколико првобитно није захтијевана гаранција, надзорни царински уред, ако то оцијени потребним, може увијек, у складу са чланом 182. став 3. тачка (б) Закона, захтијевати подношење гаранције у току трајања рока крајње употребе.

(4) Ималац одобрења за поступак крајње употребе, неовисно да ли је или није захтијевана гаранција, одговоран је за царински дуг који би могао настати у том поступку.

Члан 11.

(Обавезе имаоца одобрења)

Ималац одобрења је обавезан:

- а) да води и чува евиденцију која омогућава царинским органима да проведу провјере које сматрају потребним да се обезбиједи употреба робе за прописану крајњу употребу,
- б) да до истека одобреног рока крајње употребе одреди роби ту употребу или то обезбиједи (ако и сам није корисник робе/оператер), те о томе писмено обавијести надзорни царински уред и
- ц) да се у свему придржава важећих прописа који се односе на одобрени поступак крајње употребе.

ГЛАВА III - ТОК ПОСТУПКА

Члан 12.

(Стављање робе у поступак крајње употребе)

(1) Роба се пријављује за поступак крајње употребе подношењем увозне царинске пријаве ИМ 4 пријавном царинском уреду у року важења одобрења. Царинска пријава се попуњава у складу са прописима којима је регулисано питање попуњавања царинских пријава, с тим да се у поље 44 пријаве, поред осталих података, обавезно уноси и назнака: "КРАЈЊА УПОТРЕБА", те број и датум одобрења из члана 6. овог упутства, ако постоји.

(2) Уз царинску пријаву из става (1) овог члана прилаже се одобрење и документа предвиђена чланом 125. Одлуке, као и документ из члана 5. став (2) овог упутства, ако су у питању ситуације из тог члана.

(3) Царинска пријава из става (1) овог члана се, путем модула селективитета у информационом систему, упућује на црвену траку (потпуна контрола робе и докумената). У тој контроли пријавни царински уред провјерава да ли пријављена роба одговара опису из одобрења, да ли њено стварно стање у погледу врсте, количине, квалитета, вриједности и поријекла одговара подацима наведеним у царинској пријави

и документима из става (2) овог члана, те предузима мјере идентификације наведене у одобрењу.

(4) Ако су пријавни и надзорни царински уред различити уреди, у том случају пријавни царински уред је, одмах по завршетку поступка, обавезан достављати надзорном царинском уреду копију царинских пријава о уласку робе у поступак крајње употребе.

(5) Пријавни и надзорни царински уред дужни су водити посебну евиденцију о царинским пријавама о уласку робе у поступак крајње употребе и то на обрасцима како слиједи:

- а) ако је у питању одобрење из члана 5. овог упутства, царински уред који је прихватио царинску пријаву води евиденцију на Обрасцу 1.,
- б) ако је у питању одобрење из члана 6. овог упутства, а пријавни и надзорни царински уред су:

- 1) исти уред - тај уред води евиденцију, посебно за свако одобрење, на Обрасцу 2.,
- 2) различити уреди - у том случају пријавни царински уред, посебно за свако одобрење, води евиденцију на Обрасцу 3. (царинске пријаве, са њиховом документацијом одлаже у регистраторе увозних пријава по редослиједу њиховог настанка), а надзорни царински уред, такође посебно за свако одобрење, евиденцију води на Обрасцу 4. У том случају, надзорни царински уред ће, за свако поједино одобрење, формирати посебан омот списка у који ће, уз одобрење, одлагати ту евиденцију и царинске пријаве које се односе на одобрење.

(6) Евиденције из става (5) овог члана надлежни царински уреди су дужни чувати у посебним регистраторима.

Члан 13.

(Трајање царинског надзора крајње употребе)

(1) Роба која је по одобрењу стављена у поступак крајње употребе, у складу са чланом 79. Закона и члана 207. Одлуке, остаје под царинским надзором и подлијеже увозним дажбинама, и то:

- а) у случају робе која се може користити само једанпут - све док се први пут, у одобреном року крајње употребе, не одреди одобрена крајња употреба,
- б) у случају роба које се могу користити у поновљеној употреби (вишекратно) - двије године након што су први пут употријебљене за одобрену крајњу употребу. Датум прве употребе ималац одобрења уноси у евиденцију из члана 11. тачка а) овог упутства,
- ц) све док се не извезе, уништи или на други начин искористи у складу са одребама члана 205. и 206. Одлуке.

(2) Отпаци и остаци који настану приликом обраде или прераде робе или природни губици, сматрају се као роба употријебљена за одобрену крајњу употребу.

(3) За отпатке и остатке који настану као резултат уништења робе, царински надзор престаје када им се одреди царински одобрено поступање или употреба.

Члан 14.

(Контрола крајње употребе)

(1) Надзорна царинска испостава обавезна је код имаоца одобрења (укључујући и друга лица која су пословно директно или индиректно укључена у радње крајње употребе или су у посједу докумената везаних за тај поступак, ако је то потребно), уз

његово присуство или присуство његовог овлашћеног заступника, извршити контролу крајње употребе, најкасније у року од 10 дана од дана истека одобреног рока крајње употребе.

(2) Царински службеници који обављају контролу крајње употребе, састављају записник који треба да садржи све потребне податке наведене у одобрењу и о налазима контроле. Записник се саставља у три примјерка, а потписује га, поред царинских службеника, и лице код којег је вршена контрола. Један примјерак записника предаје се лицу код којег је вршена контрола, други примјерак остаје код царинског уреда. Трећи примјерак надзорни царински уред доставља пријавном царинском уреду, ако су ти уреди различити. Уз записник се прилажу и докази до којих се дође у току вршења контроле.

(3) Контролу поступка крајње употребе надзорни царински уред или други контролни царински органи могу вршити и у току трајања одобреног рока крајње употребе.

(4) Резултате контроле, те број и датум записника, пријавни царински уред укратко наводи у инспекцијском акту и у пољу Е/Ј царинске пријаве у писаном облику, односно на полеђини царинске пријаве о уласку робе у поступак крајње употребе поднијете помоћу технике обраде података и у евиденцији о крајњој употреби (нпр. "роба употријебљена за крајњу употребу, записник о контроли број ... од године" или "нераздужено, уз навођење врсте и количине нераздужене робе, записник о контроли број ... од године" и др., зависно од ситуације). Резултате контроле, те број и датум записника, надзорни царински уред наводи у евиденцији о крајњој употреби коју води и на полеђини копије царинске пријаве на коју се односи. Сва документа која се односе на царинску пријаву о уласку робе у поступак крајње употребе пријавни царински уред одлаже уз царинску пријаву.

Члан 15.

(Завршетак поступка крајње употребе)

(1) Уколико је роба, на основу резултата контроле из члана 14. овог упутства, употријебљена за одобрену крајњу употребу поступак крајње употребе се сматра завршеним. Такође, раздужује се и гаранција, ако је по захтјеву царинског органа била поднијета.

Члан 16.

(Настанак царинског дуга у поступку крајње употребе)

(1) Уколико, на основу резултата контроле из члана 14. овог упутства, сва или дио робе није стављена у одобрену крајњу употребу, за ту робу, сходно члану 196. Закона, настаје царински дуг, који се обрачунава у складу са чланом 200. Закона. У том случају надзорни царински уред, одмах без одлагања, покреће одговарајући поступак за наплату насталог царинског дуга.

(2) У случају из става (1) овог члана, надзорни царински уред, у складу са важећим прописима, покренуће и одговарајући поступак за утврђивање евентуалне одговорности учесника у поступку крајње употребе.

(3) Када царински орган поништи одобрење, за робе које су по том одобрењу пријављене за поступак крајње употребе, сходно члану 196. Закона, настаје царински дуг који се обрачунава у складу са чланом 200. Закона.

ГЛАВА IV - ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 17.

(Саставни дио и ступање на снагу)

(1) Саставни дио овог упутства чине Обрасци од 1. до 4. из члана 12. став (5) овог упутства.

(2) Ово упутство ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", а биће објављено и на WEB страници Управе.

Члан 18.

(Престанак важења ранијих прописа)

Даном ступања на снагу овог упутства престају да важе сва акта бивших Царинских управа Ентитета и Управе којима су регулисана питања која су предмет овог упутства.

УИО број: 02-3576 /06
26.06.2006. године
Бања Лука

ДИРЕКТОР
Кемал Чаушевић

